Ankenævnet for Forsikring

Den 25. august 2014 blev i sag nr. 85472:

xxx xxxx xxxxx
xxxxxxxx xxxxxxxxx xxx xxxxxx
xxxx xxxxx x

mod

GF-Forsikring A/S
Jernbanevej 65
5210 Odense NV

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har Familiens Basisforsikring II i GF-Forsikring A/S. Han klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist forsikringsdækning for en anmeldt ansvarsskade.

Selskabet har afvist dækning med henvisning til, at der er tale om et grundejeransvar i klagerens egenskab af ejer af sin lejlighed, og at dette efter betingelserne ikke er omfattet af forsikringen.

Det fremgår af sagen, at en maler den 21/12 2012 skulle opsætte nogle sprøjtemalede døre i klagerens ejerlejlighed, der er i to etager. Maleren faldt ned gennem et uafdækket hul, der var etableret med henblik på at opsætte en vindeltrappe. Maleren kom herved til skade.

Klageren har også anmeldt ansvarsskaden til det forsikringsselskab, hvor lejlighedens ejerforening har bygningsforsikring. Dette selskab har også afvist dækning og har henvist til, at ansvarsskader forårsaget ved byggearbejder ikke dækkes, jf. forsikringsbetingelserne for bygningsforsikringen. Klageren har ligeledes indklaget dette selskab, og den sag behandles under sagsnr. 85.458.

Klagerens advokat har i brev af 4/12 2013 til nævnet anført følgende:

"[Klageren] overtog den 1. august 2012 lejligheden … og igangsatte umiddelbart efter overtagelsen en større istandsættelse. [Klageren] antog til arbejdet …, ligesom [klageren] overlod koordineringen med øvrige håndværkere til ...

Som led i istandsættelsen begyndte [klageren] etablering af en vindeltrappe mellem de to etager, lejligheden bestod af. Ved [klagerens] indflytning i lejligheden i slutningen af august, var hullet til vindeltrappen lavet, ligesom istandsættelse af overetagen var udført. Der var imidlertid endnu ikke sket istandsættelse af kælderen, ligesom der ikke var etableret trappe i hullet mellem de to etager.

Hullet mellem de to etager blev ikke i forbindelse med [klagerens] indflytning afdækket.

I december 2012 kontaktede [klageren] …, da der fortsat manglede malerarbejde også i overetagen, og aftalte, at … skulle komme ud og gennemgå lejligheden med henblik på at udfærdige tilbud. På baggrund af gennemgangen antog [klageren] … til malerarbejdet.

Den 21. december var … i lejligheden for at male og i forbindelse med flytning af en dør, var … — ansat ved …, der tillige havde foretaget det oprindelige besøg, herunder besigtiget hele lejligheden — faldet i hullet.

På baggrund af uheldet tog [klageren] kontakt til GF Forsikring A/S, hvor han havde tegnet Familiens Basisforsikring (police vedlagt), med henblik på, at GF Forsikring skulle dække et eventuelt ansvar.

Ved brev af 3. maj 2013 meddelte GF Forsikring, at selskabet ikke fandt, at skaden var omfattet af policen, idet det som begrundelse er anført, at skaden er sket i [klagerens] egenskab af ejer af lejligheden, og at der derfor er tale om et hus- og grundejeransvar, som efter forsikringsbetingelserne punkt 8.1.4. ikke er dækket, idet forsikringen alene omfatter ansvar som grundejer vedrørende privat grund og en- og to-familieshuse.

[Klageren] tog på baggrund af GF Forsikrings brev af 3. maj 2013 kontakt til … Forsikring, der er forsikringsselskab for Ejerforeningen ….

Ved brev af 28. maj 2013 meddelte … Forsikring, at selskabet ikke fandt, at skaden var omfattet af policen, idet det som begrundelse herfor er anført, at skaden er sket ved renovering af [klagerens] lejlighed, og at forsikringen efter forsikringsvilkår nr. 201.5 ikke dækker skader forårsaget ved arbejde på den forsikrede ejendom ved byggearbejde.

[Klageren] har efterfølgende forsøgt at indgå dialog med hhv. … Forsikring og GF Forsikring A/S med henblik på at afklare, hvilke af de to selskaber, der er dækningspligtige for ulykken (seneste opgørelser fra skadelidte, samt regreskrav fra kommunen er vedlagt).

*****

[Klageren] har tegnet sædvanlig familieforsikring i GF Forsikring og er desuden som medlem af Ejerforeningen … dækket af en husejeransvarsforsikring. Det gøres på den baggrund gældende, at uheldet den 21. december 2012 er dækket af i hvert fald en af de to forsikringer, og at det må være op til forsikringsselskaberne — i det omfang, [klageren] ifalder erstatningsansvar for skaden — at udbetale til skadelidte, og herefter løse regresopgøret indbyr-

des. Det er således uberettiget at GF Forsikring og … Forsikring på grund af uenighed om dækningsomfanget af deres respektive policer gør [klageren] til kastebold.

Den ved GF Forsikring tegnede familieforsikring dækker efter punkt 8.1.1. sikredes ansvar som privatperson.

Skaden er opstået i forbindelse med et almindeligt vedligeholdelsesarbejde, og ansvaret støttes af skadelidte på den almindelige culparegel. Erstatningskravet er rettet mod [klageren] som privatperson, og er begrundet i, at [klageren] — efter skadelidtes opfattelse — ikke i tilstrækkelig grad har advaret den udførende håndværker om en særlig faresituation. Der kan i den forbindelse henvises til FED2004.252V, hvor en skade som følge af manglende afblænding ved et tilsvarende "hul" i en ejendom medførte privatansvar for husejer (i den konkrete sag et firma).

Da [klageren] som privatperson har antaget en maler til et mindre vedligeholdelsesarbejde, og da [klageren] som privatperson nu afkræves erstatning for manglende oplysning om en risiko i form af et større hul imellem to etager i lejligheden, må skaden være omfattet af dækningen ved GF Forsikring som ansvar, der påhviler den sikrede som privatperson.

Supplerende bemærkes det vedrørende forsikringen ved … Forsikring, at forsikringen, der er tegnet af Ejerforeningen …, dækker [klagerens] ansvar som grundejer.

Såfremt forholdet — imod skadelidtes påstand — ikke findes at støttes på et privat erstatningsansvar for [klageren], må et eventuelt ansvarsgrundlag i stedet henføres til [klageren] i hans egenskab af grundejer.

Der var ikke på tidspunktet for ulykken — og havde i lang tid ikke været — igangværende arbejder, ligesom skadelidte i forbindelse med besigtigelsen var gjort opmærksom på hullet.
Ulykken skete under et malerarbejde, der alene er at betragte som et mindre vedligeholdelsesarbejde.

Da ulykken således ikke skete i forbindelse med byggeri, herunder ombygning, kan dækning ikke efter forsikringsvilkår 201.5 afskæres med den begrundelse, at der er tale om ansvar i en byggesag. Ansvaret beror således først og fremmest på, at lejligheden ikke var sikker, herunder, at der ikke var sket tilstrækkelig afskærmning af hullet - et forhold, der må henføres til [klageren] i hans egenskab af lejlighedsejer.

Det gøres således gældende, at et eventuelt ansvar principalt påhviler [klageren] som privatperson, idet han ikke har gjort tilstrækkelig opmærksom på en faresituation, og at ansvaret derfor er dækket af den ved GF Forsikring tegnede forsikring, subsidiært, at ansvaret påhviler [klageren] som lejlighedsejer, idet ulykken er en følge af, at den af [klageren] ejede lejlighed ikke var forsvarligt indrettet, og at ansvaret derfor er dækket ved den ved … Forsikring tegnede forsikring, samt at — da ansvaret derfor utvivlsomt er dækket ved et af de to selskaber — GF Forsikring og … Forsikring ikke er berettiget til at sende [klageren] frem og tilbage i deres indbyrdes opgør om, hvem der i sidste ende skal bære tabet, men i stedet må anerkende dækning og løse et eventuelt regresopgør indbyrdes."

Hertil har selskabet i brev af 30/12 2013 til nævnet anført følgende:

"Klagen vedrører selskabets afvisning af behandling/dækning af ansvarsskade under den private ansvarsforsikring. Dette skyldes, at selskabet er af den opfattelse, at der ikke kan herske tvivl om, at forsikringstageren ifalder ansvar i hans egenskab af lejlighedsejer, som

sædvanligvis er et ansvar som følge af ejerskab af ejendommen — uanset ejerform — hvilket normalt dækkes af ejendommens forsikring. I nærværende sag har ejendommens forsikring afvist dækning med henvisning til, at den ikke omfatter ansvar i forbindelse med ombygning.

Ubekendt med bygningsselskabets undtagelse har selskabet ved skrivelse af 3. maj 2013, samtidig med afvisning af skaden, henvist forsikringstageren til at melde skaden til husejeransvarsforsikring. Selskabet kan ved denne henvisning næppe beskyldes for at lege kastebold med forsikringstageren.

Selskabet har endvidere ved skrivelse af 26. juni 2013 afvist dækning under den private ansvarsforsikring, med henvisning til, at:

- Det eventuelle erstatningsansvar ikke er et ansvar som forsikringstageren ifalder som privat person men derimod som grundejer i egenskab af ejer af en ejerlejlighed.

- Forsikringens dækning for grundejeransvar er begrænset til at dække *"privat grund og en- og to-familiehus, hvis huset i overvejende grad anvendes til beboelse, og sikrede bor i huset, og der ikke findes bygningsforsikring med ansvarsdækning i kraft."* jf. betingelsernes pkt. 8.1.4.1.

Ovennævnte bestemmelsen omfatter efter en ren sproglig fortolkning alene det ansvar, som forsikringstageren ifalder som ejer af et- og tofamiliershuse samt sommerhuse. Hverken andelshaveres eller ejerlejlighedsejeres ansvar i deres egenskab af ejere af lejligheder er omfattet.

Vi er endvidere af den opfattelse, at forsikringstageren reelt set mødes af kravet i sin egenskab af bygherre i lejligheden, hvorfor han burde have tegnet en entrepriseforsikring eller alternativt have givet ejerforeningen meddelelse om ombygningen, så denne kunne være blevet meddelt til … Forsikring.

Selskabet har tydeligt præciseret i betingelserne hvilke typer ansvar der dækkes af den private ansvarsforsikring, hvorfor vi finder det yderst betænkeligt, såfremt vi pålægges at dække et grundejersvar som alene fremsættes, idet husejeransvarsforsikringen udtager ansvar for skade forårsaget i forbindelse med ombygning.

Afslutningsvis finder vi det bemærkelsesværdigt, at klagerens advokat henviser til dom fra Vestre Landsret hvoraf det netop fremgår, at der er tale om et husejeransvar, hvilket bekræfter selskabet i vores behandling af skaden. Modsætningsvis har selskabet ikke været i stand til at finde en kendelse eller dom som går på, at skadevolderen ifalder ansvar som privatperson ved skade som følge ansvar for undladelse, det vil sige ting som grundejeren burde have foretaget sig med hensyn til sit hus eller grund."

Klagerens advokat har i brev af 17/2 2014 til nævnet bemærket:

"Det er klagers opfattelse, at denne sag reelt alene handler om, hvem af to forsikringsselskaber, der endeligt skal dække det erstatningsansvar, klager er ifaldet.

[Klageren] har som privatperson foretaget renovering af sin private ejerlejlighed. Det bestrides, at det pågældende arbejde har haft karakter af byggearbejde (nybygning, ombygning e.lign.).

Tværtimod er det klagers opfattelse, at der har været tale om et helt sædvanligt renoveringsarbejde, hvor der i forbindelse med arbejdets midlertidige afslutning ikke er sket tilstrækkelig sikring af det renoverede område.

Skadessituationen og ansvaret kan efter klagers opfattelse forstås på to måder.

Enten kan forholdet opfattes således, at klager, som privatperson, har handlet uagtsomt ved ikke at afdække, markere eller i øvrigt gøre opmærksom på et farligt område, med den følge, at skadelidte faldt i et hul mellem to etager i ejendommen. Et ansvar for manglende afmærkning af hullet er et sædvanligt culpaansvar, og det er klager, der som privatperson ifalder ansvar for sine uagtsomme handlinger. Opfattes situationen således, må GF Forsikring, der har tegnet basisforsikring for klager, være pligtig at dække skaden.

Alternativt kan skadessituationen opfattes således, at et eventuelt ansvar begrundes i en usikker/utilstrækkelig indretning af klagers ejendom. I så fald rettes erstatningsansvaret mod klager som grund/lejlighedsejer og må derfor anses for dækket Købstædernes Forsikring A/S. Det er i den forbindelse klagers opfattelse, at arbejdet alene har karakter af renovering. En ombygning/nybygning kræver ændringer af en vis, større karakter, mens de af klager udførte arbejde alene havde til formål at renovere og forbedre de eksisterende strukturer.

Det er klagers opfattelse, at et eventuelt ansvar bør dækkes af den hos GF Forsikring tegnede forsikring, idet det krav, klager er mødt med, er begrundet i et almindeligt culpa ansvar for klager som privatperson. Finder ankenævnet ikke, at dette er tilfældet, må ansvaret placeres ved … Forsikring. Det udførte arbejde har ingenlunde karakter af ombygning eller tilbygning, og hvis Forsikringsankenævnet finder, at ansvaret påhviler klager som grundejer, må det således utvivlsomt være dækket af den forsikring, ejerforeningen har tegnet, og som dækker alle lejlighedsejere i ejerforeningen."

Selskabet har hertil i brev af 6/3 2014 til nævnet anført følgende:

"Selskabet er stadig af den opfattelse at der ikke kan herske tvivl om, at forsikringstagerens ansvar skal bedømmes i hans egenskab af lejlighedsejer. Vurderingen af ansvaret i den konkrete sag er en typisk vurdering af grund-/husejeransvar, som så ofte beror på et spørgsmål om undladelse fra husejerens side. Undladelsen i dette tilfælde består i en manglende afblænding / afspærring af et hul til en vindeltrappe.

Jeg skal i den anledning henlede Nævnets opmærksomhed på *Husejer Forsikring — en kommentar 2. udgave side 124*, hvoraf det fremgår, at

'Det er kendetegnet for husejeransvaret, at det stort set altid er et spørgsmål om ansvar for undladelse, dvs. ting som husejeren burde have foretaget sig med hensyn til sit hus.... Det nærmeste, man kan komme en aktiv skadeforvoldelse, er formentlig i forbindelse med ombygninger og udgravninger, men dækning for ansvar herfor er som regel undtaget...'

Det synes at stride mod hensigten bag indbo-/familieforsikring, såfremt et hus- og grundejeransvar kan behandles og eventuelt dækkes over den private ansvarsforsikring på indbo-/familieforsikringen, hvor konsekvenserne for selskaber der ikke er omfattet af dobbeltforsikringsaftalen, kan virke uoverskuelige."

I brev af 20/3 2014 fra klagerens advokat til nævnet hedder det:

”Klager havde tegnet både sædvanlig indbo-/familieforsikring og sædvanlig husejerforsikring (der var tegnet gennem den ejerforening, klager var medlem af).

Klager har ikke i forbindelse med arbejdet, der havde karakter af almindeligt vedligeholdelsesarbejde, ikke tegnet særskilt entrepriseforsikring.

I denne sag har skadelidte ved advokat fremsat krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og svie og smerte samt tilkendegivet, at skadelidte er uden fremtidig erhvervsevne. Klager risikerer således som privatperson at blive mødt med et betydeligt for [klageren] velfærdstruende erstatningskrav for tab af erhvervsevne og varigt men.

Det må have formodningen imod sig, at forsikringsvilkårene for hhv. en sædvanlig indbo-/familieforsikring og en sædvanlig husejerforsikring skal fortolkes således, at en helt almindelig forsikringstager i forbindelse med vedligeholdelse af sin ejerlejlighed falder mellem to stole med den potentielle følge, at forsikringstageren mødes med endog betydelige erstatningskrav.

Tværtimod bør forsikringsbetingelserne fortolkes således, at den forsikringstager, der har tegnet sædvanlig forsikring, i forbindelse med uheld i anledning af sædvanlig vedligeholdelsesarbejder, er sikret imod de — potentielt betydelige — erstatningskrav, der rejses i anledning heraf.”

I brev fra selskabet af 31/3 2014 til nævnet er anført følgende:

”Indledningsvis skal selskabet bemærke, at vi har svært ved at forholde os til advokatens fortolkning af dækningen på den sædvanlige ind-/familieforsikring. Særligt har vi svært ved at forholde os til det synspunkt, at forsikringstageren falder mellem to stole, idet forsikringstageren, ved at tegne en entrepriseforsikring med ansvarsdækning, har haft mulighed for at afdække risikoen for det skete.

Selskabet er fortsat af den opfattelse, at det kan få vidtrækkende konsekvenser for ansvarsdækningen på Familiens Basisforsikring, såfremt et hus- og/eller grundejeransvar skal tolkes ind i dækningen, udover den positive dækning jf. betingelsernes pkt. 8.1.4. Dækningen under pkt. 8.1.4. er som tidligere nævnt yderst begrænset til at dække ansvar som grundejer vedrørende **privat grund og en- og tofamiliehus** og er betinget af følgende:

- Huset i overvejende grad anvendes til beboelse.
- Sikrede bor i huset.
- Der ikke findes bygningsforsikring med **ansvarsdækning i kraft.**

Sidstnævnte krav skal ifølge selskabets opfattelse fortolkes således, at dækningen på den private ansvarsforsikring ikke afhænger af, om der er dækning på bygningsforsikringens ansvarsdækning, men undtager dækning allerede fordi, der er tegnet en bygningsforsikring med ansvarsforsikring i kraft. Der tages således ikke hensyn til, om ansvarsskaden er dækket eller undtaget på bygningsforsikringen, men dækningen afhænger af det faktum, at der er tegnet bygningsforsikring med ansvarsdækning i kraft. Det er i den anledning selskabets opfattelse, at selskabet, når det vedrører hus- og grundejeransvar, ikke kan stilles ringere end den positivt nævnte dækning og undtagelser, alene fordi der ikke er dækning på bygningsforsikringens ansvarsdækning.”

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

”8. Privatansvar
Denne forsikring dækker i de tilfælde, hvor en sikret pådrager sig et juridisk erstatningsansvar for skader på personer eller ting forvoldt i forsikringstiden. Derudover - dvs. uanset, at der ikke måtte være et juridisk erstatningsansvar - yder forsikringen dækning ved skader forvoldt af små børn, jf. punkt 8.3.1, og ved gæstebudsskader, jf. punkt 8.3.2.

Efter dansk ret er man normalt juridisk ansvarlig, når man ved fejl eller forsømmelse er skyld i den skete skade. Denne hovedregel står ikke skrevet i nogen lov, men er opstået gennem mere end 200 års retspraksis. Er skadevolderen uden skyld i skaden, kaldes den hændelig, og for hændelig skade er man ikke erstatningsansvarlig. Derfor må skadelidte i en sådan situation selv bære tabet.

…

8.1 Forsikringen dækker de sikredes ansvar,

8.1.1 som privatpersoner,

8.1.2 som lejere over for husejere i henhold til lejelovens bestemmelser om lejerens erstatningspligt for skade, der er forårsaget af de installationer, lejeren med udlejerens godkendelse har foretaget. Lejerens ansvar for det lejede i øvrigt er ikke dækket af forsikringen,

8.1.3 som ejer eller bruger af heste og andre husdyr til privat brug. Se dog punkt 8.4.6 om hunde,

8.1.4 som grundejer vedrørende,

8.1.4.1 privat grund og en- og to-familiehus, hvis huset i overvejende grad anvendes til beboelse, og sikrede bor i huset, og der ikke findes bygningsforsikring med ansvarsdækning i kraft. Se dog særligt punkt 8.4.5 og 8.4.8,

8.1.4.2 fritidshus og -grund, hvis der ikke findes bygningsforsikring med ansvarsdækning i kraft. Se dog særligt punkt 8.4.5 og 8.4.8.

…

8.4 Følgende ansvar er ikke dækket:

…

8.4.4 Ansvar for skader i forbindelse med udøvelse af erhverv eller arbejde, der kan sidestilles hermed.

8.4.5 Ansvar for skader forvoldt af en grundejer i forbindelse med nedbrydnings- og udgravningsarbejder samt pilotering o.l. Dog dækkes personskader.

…

8.4.8 Ansvar for skader som følge af forurening. Dog dækkes sådant ansvar, såfremt skaden er opstået ved et enkeltstående uheld og ikke er en følge af, at den sikrede har tilsidesat de til enhver tid gældende offentlige forskrifter. Forureningsansvar, som man ifalder som hus- og grundejer, er ikke omfattet af forsikringen.”

8. 85472

Nævnet udtaler:
Sagen vedrører, om selskabet over privatansvarsdækningen skal dække det eventuelle erstatningsansvar, som klageren kan have pådraget sig i anledning af malerens ulykke den 21/12 2012.

Nævnets flertal udtaler herefter
Det fremgår af forsikringsbetingelsernes punkt 8.1.1, at forsikringen dækker, hvor en sikret som privatperson pådrager sig et juridisk erstatningsansvar for skader på personer eller ting.

Flertallet finder, at det ansvar, som klageren eventuelt har pådraget sig, er et erstatningsansvar uden for kontrakt efter dansk rets almindelige erstatningsregel (culpareglen). Klageren har ageret som en privatperson, der på almindelig vis har påtaget sig istandsættelser/forbedringer af eget hjem, herunder ved at lade håndværkere foretage ombygninger i lejligheden. Flertallet finder, at klagerens eventuelle ansvar for malerens personskade derfor må anses for dækningsberettigende i henhold til forsikringsbetingelsernes punkt 8.1.1.

Selskabet har anført, at forsikringsbetingelsernes punkt 8.1.4 udtømmende gør op med sikredes dækning, når han pålægges et grundejeransvar, og at klagerens ansvar i sin egenskab som lejlighedsejer derfor ikke er omfattet af forsikringen.

Det er nævnets flertals opfattelse, at forsikringsbetingelsernes punkt 8.1.2-8.1.4 efter sin sproglige udformning og sit indhold må anses for tillæg til og ikke indskrænkninger af den dækning, der ydes efter punkt 8.1.1.

Flertallet finder endelig, at selskabet ikke har godtgjort, at nogen af forsikringens undtagelsesbestemmelser kan finde anvendelse.

Nævnets mindretal finder, at det ansvar, som klageren eventuelt har pådraget sig i anledning af ulykken den 21/12 2012, kan henføres til betingelsernes bestemmelse nr. 8.1.4 om ansvar som grundejer, idet ansvaret i så fald må antages at bestå i, at klage-

ren har undladt at foretage den tildækning/afspærring eller andre tiltag, som efter de konkrete omstændigheder må anses for rimelige for at afværge fare.

Det fremgår af betingelsernes punkt 8.1.4.1, at forsikringen dækker ansvar som grundejer vedrørende privat grund og en- og to-familieshus, der overvejende anvendes til beboelse, og som sikrede bor i, hvis der ikke er bygningsforsikring med ansvarsdækning i kraft.

Nævnets mindretal finder, at det herefter modsætningsvis kan sluttes, at forsikringen ikke dækker sikredes ansvar som grundejer i andre situationer, herunder hvis sikrede som i klagerens tilfælde er ejer af en lejlighed.

Mindretallet bemærker herved også, at der kunne være tegnet en entrepriseforsikring.

Mindretallet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist dækning for klagerens eventuelle ansvar i anledning af ulykken den 21/12 2012.

Der afgives kendelse efter stemmeflertallet.

Nævnet har ikke ved sin afgørelse taget stilling til, hvorvidt klageren har pådraget sig et erstatningsansvar over for skadelidte.

Efter det således anførte

b e s t e m m e s :

Selskabet, GF-Forsikring A/S, skal anerkende, at klagerens eventuelle erstatningsansvar i anledning af ulykken den 21/12 2012 er dækningsberettigende, og selskabet skal genoptage sagsbehandlingen med henblik på at viderebehandle klagerens anmeldelse.

Poul Sørensen